

Tomasz Kraj

Katolik wobec
pluralizmu etycznego
na przykładzie
bioetyki

Studium teologicznomoralne

113

© Wydawnictwo WAM, 2023

© Tomasz Kraj, 2023

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Derdziuk OFMCap

ks. dr hab. Andrzej Pryba, prof. UAM

Konsultacja naukowa: ks. dr hab. Robert Woźniak

Opieka redakcyjna: Roman Książek

Redakcja: Zofia Siewak-Sojka

Korekta i indeks: Katarzyna Ziola-Zemczak

Projekt okładki: Studio Graficzne Punkt Widzenia

Skład: Edycja

ISBN 978-83-277-3554-6

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200

e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260

www.wydawnictwowam.pl

Publikację wydrukowano na papierze Artis White 70 g vol. 2.0

Druk i oprawa: K&K • Kraków

Spis treści

Wstęp	7
1. Pluralizm stanowisk w bioetyce	17
1.1. Różne modele bioetyczne	20
1.1.1. Pryncypializm	21
1.1.2. Kontraktualizm i propozycje H.T. Engelhardta	22
1.1.3. Utylitaryzm	27
1.1.4. Socjobiologizm	34
1.1.5. Subiektywizm i stanowisko liberalno-radykalne	36
1.1.6. Tradycja arystotelesowsko-tomistyczna (E.D. Pellegrino, D.C. Thomasa)	38
1.1.7. Bioetyka cnoty (S. Hauerwas)	41
1.1.8. Tradycja arystotelesowsko-tomistyczna (S.E. Toulmin, A.R. Jonsen)	42
1.1.9. Personalizm ontologiczny (E. Sgreccia, C. Caffarra i współpracownicy)	44
1.1.10. Etyka troski	45
1.1.11. Model fenomenologiczno-hermeneutyczny	49
1.2. Modele bioetyczne a pluralizm etyczny – uwagi wstępne	50
1.3. Rola filozofii w teologii moralnej	54
2. Rola rozumu w moralności – David Hume, Arystoteles i św. Tomasz	61
2.1. Struktura działania moralnego	66
2.2. Pierwotne sumienie – jego rola w działaniu moralnym człowieka	69
2.3. Arystoteles i rola sylogizmu praktycznego w wyborze moralnym	75

2.4.	Rozum praktyczny u św. Tomasza (F. Di Blasi i L. Melina)	81
2.5.	Rola etyki w poznaniu powinności moralnej	88
2.6.	Przesłanka mniejsza sylogizmu praktycznego w ujęciu św. Tomasza	91
2.7.	Cnoty moralne a sylogizm praktyczny	93
2.8.	Rozum praktyczny i teoretyczny u św. Tomasza według J. Piepera	100
2.9.	Rozum praktyczny czy teoretyczny: co decyduje o wyborze moralnym?	103
3.	Rozum teoretyczny i prawda rzeczy	105
3.1.	Zagadnienie formy – jej znaczenie i sens	112
3.2.	Znaczenie metafizyki a prawda rzeczy	119
3.3.	Prawda rzeczy i jej znaczenie	121
4.	Ludzkie poznanie a moralność	127
4.1.	Rzeczywistość jako miara poznania	131
4.2.	Ludzka wiedza i działanie moralne	139
4.3.	Odrzucenie klasycznej metafizyki i epistemologii	141
5.	Konsekwencje odrzucenia prawdy rzeczy	153
5.1.	Problem metafizyki i ontologii	155
5.2.	Etyczny wymiar „rewolucji” ontologicznej	161
5.3.	Odrzucenie klasycznej metafizyki i prawdy rzeczy – konsekwencje teologiczne	169
5.4.	Uznanie prawa naturalnego jako konsekwencja przyjęcia prawdy rzeczy w życiu moralnym człowieka	177
5.5.	„Postęp” i nowość a rzeczywistość moralna	182
5.6.	Chrześcijaństwo a problem nihilizmu	185
	Zakończenie	191
	Bibliografia	197
	Indeks nazwisk	207